

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA

L. A. GEELHOEDA

přednesené dne 18. května 2006¹

I – Úvod

1. V projednávaném případě je Soudní dvůr žádán o výklad čl. 3 odst. 1, ve spojení s šestým bodem odůvodnění směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „směrnice o stanovištích“)². Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Německo) chce zvláště zjistit, která ochranná opatření musí být přijata ve vztahu k lokalitám, na nichž se vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť nebo prioritní druhy, které dosud nejsou zařazeny do seznamu lokalit významných pro Společenství, který Komise musí vypracovat v souladu s čl. 4 odst. 2 této směrnice.

1 – Původní jazyk: nizozemština.

2 – Úř. věst 1992, L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102.

II – Právní rámec

A – Právní úprava Společenství

2. Podle šestého bodu odůvodnění směrnice o stanovištích je nutno podle stanoveného časového rozvrhu vyhlásit zvláštní oblasti ochrany s cílem vytvořit spojitou evropskou ekologickou síť, aby byla zajištěna ochrana nebo zachování přírodních stanovišť a druhů v zájmu Společenství v odpovídajícím stavu z hlediska jejich ochrany.

3. Podle čl. 3 odst. 1 směrnice o stanovištích „[p]od názvem NATURA 2000 bude vytvořena spojitá evropská ekologická síť zvláštních oblastí ochrany. Tato síť složená z lokalit s přírodními stanovišti uvedenými v příloze I a stanovišti druhů uvedenými v příloze II umožní zachovat příslušné typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska jejich ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.“

4. Článek 4 směrnice o stanovištích stanoví postup, podle kterého lokality, na nichž se vyskytují druhy a stanoviště chráněné uvedenou směrnicí, jsou vyhlášeny jako zvláštní oblasti ochrany. Odstavce 1 až 5 znějí následovně:

„1. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 1) a na základě příslušných vědeckých informací navrhne každý členský stát seznam lokalit, v němž bude uvedeno, jaké typy přírodních stanovišť z přílohy I a jaké druhy z přílohy II, původní pro toto území, se na jednotlivých lokalitách vyskytují. [...]

Seznam spolu s informacemi o každé lokalitě musí být do tří let po zveřejnění této směrnice předložen Komisi. [...]

2. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 2) a v rámci jak každé z pěti biogeografických oblastí uvedených v čl. 1 písm. c) bodu iii), tak celého území uvedeného v čl. 2 odst. 1, vypracuje Komise po dohodě s každým členským státem návrh seznamu lokalit významných pro Společenství, které vybere ze seznamů členských států, na nichž se vyskytuje jeden nebo více prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů.

Členské státy, kde lokality s výskytem jednoho nebo více typů prioritních přírodních

stanovišť a prioritních druhů představují více než 5 % rozlohy jejich území, mohou po dohodě s Komisí požádat, aby kritéria uvedená v příloze III (etapa 2) byla pro jejich území při výběru všech lokalit významných pro Společenství uplatněna poněkud pružněji.

Seznam lokalit vybraných jako lokality významné pro Společenství, na nichž se vyskytuje jeden nebo více typů prioritních přírodních stanovišť nebo prioritních druhů, přijme Komise postupem podle článku 21.

3. Seznam uvedený v odstavci 2 bude vypracován do 6 let od oznámení této směrnice.

4. Jakmile je lokalita významná pro Společenství přijata postupem podle odstavce 2, vyhlásí příslušný členský stát co nejdříve a nejpozději do šesti let tuto lokalitu jako zvláštní oblast ochrany. [...]

5. Jakmile je některá lokalita zařazena do seznamu uvedeného v třetím pododstavci odstavce 2, vztahuje se na ni ustanovení čl. 6 odst. 2, 3 a 4.“

5. Pro účely posouzení významu pro Společenství lokalit uvedených na státních seznamech stanoví příloha III (etapa 2) následující:

pokud by takové vyrušování mohlo být významné ve vztahu k cílům“ uvedené směrnice.

„1. Všechny lokality určené členskými státy v první etapě, které jsou místem výskytu prioritních přírodních stanovišť nebo druhů, budou pokládány za lokality významné pro Společenství.

2. Hodnocení ostatních lokalit uvedených v seznamech členských států jako významné pro Společenství, tj. jejich příspěvek k zachování nebo obnovení příznivého stavu ochrany přírodního stanoviště z přílohy I nebo druhu z přílohy II a/nebo jejich příspěvek k celistvosti soustavy NATURA 2000 vezme v úvahu následující kritéria:

[...]“

6. Článek 6 odst. 2 směrnice o stanovištích stanoví, že „[č]lenské státy přijmou vhodná opatření, aby v oblastech zvláštní ochrany vyloučily poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů ani [, jakož i] vyrušování druhů, pro něž jsou tato území určena,

7. Na základě čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích „[j]akýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho [svých] důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s výhradou odstavce 4 schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby opatří stanovisko široké veřejnosti.“

8. Článek 6 odst. 4 směrnice o stanovištích stanoví, že „[p]okud navzdory negativnímu výsledku posouzení důsledků pro lokalitu musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, přesto uskutečněn a není-li k dispozici žádná alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě NATURA 2000. O přijatých kompenzačních opatřeních uvědomí Komisi. Jestliže se na dotyčné lokalitě vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť a/nebo [nebo] prioritní druhy, pak

mohou být uplatněny pouze důvody související s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti [nebo] s nesporně příznivými důsledky mimořádného významu pro životní prostředí nebo jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise.“

Toto opatření nesmí být přijato, pokud příslušné orgány nebo subjekty pověřené ochranou přírody neuplatní současně nebo bezprostředně po něm konečné řízení o ochraně.“

III – Skutkový rámec

B – Vnitrostátní právní úprava

9. Článek 48 odst. 2 bavorského zákona o ochraně přírody (Bayerische Naturschutzgesetz) zní takto:

„Příslušné orgány nebo subjekty pověřené ochranou přírody na základě článku 45 mohou až do přijetí nařízení stanovených v části III vyhlásit nařízením nebo individuálním právním aktem zákazy změny na dobu nejvýše dvou let, aby zajistily předběžnou ochranu oblastí a prvků, které mají být chráněny, jestliže je třeba se obávat, že by změny ohrozily účel zamýšlených ochranných opatření; jestliže to zvláštní okolnosti vyžadují, může být tato lhůta prodloužena nejvýše o jeden rok.

10. Navrhovatelé v původním řízení jsou proti úseku nové dálnice A 94, který propojí Mnichov s jihovýchodem Bavorska a který zajistí spojení s Rakouskem. V plánech výstavby a posouzení potřeb, co se týče spolkové dálnice, byla tato dálnice kvalifikována jako „prioritní potřeba“. Mimoto je dálnice A 94 jako projekt silničního spojení uvedena v programu transevropské dopravní sítě.

11. Sporná trasa prochází lokalitami, které dopisem ze dne 29. listopadu 2004 Spolková republika Německo navrhla Komisi jako lokality významné pro Společenství pro evropskou síť NATURA 2000. Z ekologických údajů připojených k oznámení vyplývá, že se jedná zejména o prioritní typ stanoviště uvedeného na seznamu v příloze I směrnice

o stanovištích, a sice „lužní lesy s *Alnus glutinosa* a *Fraxinus excelsior*“. Dotyčné lokality nebyly dosud Komisí zařazeny do seznamu lokalit významných pro Společenství, který vypracovává v souladu s čl. 4 odst. 2 uvedené směrnice.

12. Předkládající soud má za to, že případná opatření musí být přijata s ohledem na cíle směrnice. Vzhledem k tomu, že s ohledem na současný stav řízení nelze vyloučit, že výše uvedený projekt může mít vážné důsledky zvláště pro prioritní typ stanoviště vyhlášeného jako „lužní lesy“, zásah do této lokality by mohl být v rozporu s povinnostmi vyplývajícími ze směrnice.

13. Verwaltungsgerichtshof rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru tři předběžné otázky:

„1) Jaký režim ochrany vyžaduje čl. 3 odst. 1 směrnice 92/43/EHS, ve spojení s šestým bodem odůvodnění této směrnice a s ohledem na zákaz přijímání jakéhokoli opatření, které může ohrozit uskutečnění cílů Smlouvy podle čl. 10 druhého pododstavce ES [Frustrationsverbot] (Smlouva o založení Evropských společenství ze dne 25. března 1957, naposledy pozměněná aktem

o přistoupení k Evropské unii ze dne 16. dubna 2003) v návaznosti na rozsudek Soudního dvora ze dne 13. ledna 2005 ve věci C-117/03 pro lokality vhodné jako lokality významné pro Společenství, zejména pro lokality s prioritními typy přírodních stanovišť nebo s prioritními druhy, předtím, nežli jsou zařazeny do seznamu lokalit významných pro Společenství přijatého Komisí Evropských společenství podle postupu uvedeného v článku 21 výše uvedené směrnice?

2) Jaký důsledek má pro tento režim ochrany skutečnost, že výše uvedené lokality jsou již uvedeny na státním seznamu lokalit členského státu předloženém Komisi podle čl. 4 odst. 1 směrnice 92/43?

3) Splňuje vnitrostátní režim ochrany dotčených lokalit za podmínek stanovených v čl. 48 odst. 2 Bayerische Naturschutzgesetz [bavorského zákona o ochraně přírody] požadavky práva Společenství uvedené v čl. 3 odst. 1 směrnice 92/43, ve spojení s šestým bodem odůvodnění této směrnice při zohlednění zákazu přijímání jakéhokoli opatření, které může ohrozit uskutečnění cílů Smlouvy uvedeného v čl. 10 druhém pododstavci ES?“

14. Písemná vyjádření byla předložena Bund Naturschutz in Bayern, Johannem Märklem a dalšími, Friederikem Nischwitzem a dalšími (dále jen „navrhovatelé v původním řízení“), Freistaat Bayern, jakož i Komisí. Všichni vysvětlili svůj názor během jednání konaného dne 6. dubna 2006.

IV – Posouzení

15. Svými dvěma prvními otázkami předkládající soud žádá o objasnění, co se týče úrovně ochrany, která musí být uplatněna na lokality, zejména s prioritními typy přírodních stanovišť nebo prioritními druhy, které by mohly být vyhlášeny jako lokality významné pro Společenství, ale dosud nebyly Komisí zařazeny do seznamu lokalit významných pro Společenství, který musí vypracovat v souladu s čl. 4 odst. 2 směrnice o stanovištích.

16. Z předkládacího rozhodnutí mimoto vyplývá, že předkládající soud chce zjistit, zda lokality, které dosud nejsou zařazeny do seznamu lokalit významných pro Společenství vypracovaného Komisí, musí být chráněny režimem ochrany Společenství nebo zda členské státy musí zajistit ochranu těchto lokalit díky vhodným opatřením přijatým pouze v rámci vnitrostátního režimu

ochrany. Podle odpovědi vnitrostátní soud může rozhodnout, s ohledem na která pravidla a prováděcí podmínky musí být posouzeny předpokládané účinky spojené s projektem.

17. Pro začátek je namístě podotknout, že podle ustálené judikatury povinnost členských států vyplývající ze směrnice dosáhnout výsledku v ní stanoveného, jakož i jejich závazek přijmout podle článku 10 ES veškerá vhodná obecná i zvláštní opatření k plnění této povinnosti, zavazují veškeré orgány členských států, včetně orgánů soudních v rámci jejich pravomocí³.

18. Z toho vyplývá, že při uplatnění vnitrostátního práva je vnitrostátní soud povinen vykládat je v co největší možné míře s ohledem na znění a účel směrnice, aby dosáhl výsledku, který směrnice sleduje, a vyhověl tak čl. 249 třetímu pododstavci ES⁴.

19. Otázkou, která vyvstává, je, jaká ochrana by měla být na základě směrnice

3 — Viz mimo jiné rozsudky ze dne 10. dubna 1984, Von Colson a Kamann (14/83, Recueil, s. 1891, bod 26), a ze dne 13. listopadu 1990, Marleasing (C-106/89, Recueil, s. I-4135, bod 8).

4 — Viz v tomto smyslu výše uvedené rozsudky Von Colson a Kamann (bod 26) a Marleasing (bod 8).

o stanovištích poskytnuta lokalitám, které mohou být vyhlášeny jako lokality významné pro Společenství, ale dosud nebyly Komisí zařazeny do seznamu lokalit významných pro Společenství, který musí vypracovat.

(čl. 4 odst. 2 první a druhý pododstavec). Dále Komise vypracuje seznam lokalit významných pro Společenství postupem podle článku 21 (čl. 4 odst. 2 třetí pododstavec a čl. 4 odst. 3). Konečně členské státy vyhlásí lokality významné pro Společenství jako zvláštní oblasti ochrany (čl. 4 odst. 4).

20. Cílem směrnice je vytvořit spojitou evropskou ekologickou síť, aby byla zajištěna na území členských států ochrana nebo zachování přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v odpovídajícím stavu z hlediska jejich ochrany⁵. Aby bylo dosaženo tohoto cíle, je stanoveno vyhlášení zvláštních oblastí ochrany⁶ podle postupu založeného na článku 4 směrnice o stanovištích.

22. Podle časového rozvrhu stanoveného směrnicí o stanovištích členské státy musí nejprve do tří let – tedy před 10. červnem 1995 – navrhnout Komisi všechny lokality připadající v úvahu jako součást sítě NATURA 2000. Dále Komise musí v šesti letech následujících po oznámení směrnice – tedy před 10. červnem 1998 – vypracovat na základě těchto návrhů seznam Společenství lokalit významných pro Společenství, které jsou převzaty do sítě NATURA 2000. Členské státy konečně musí do šesti let – tedy před 10. červnem 2004 – vyhlásit lokality významné pro Společenství jako zvláštní oblasti ochrany.

21. Postup stanovený v článku 4 pro vyhlášení zvláštních oblastí ochrany zahrnuje čtyři etapy. Zaprvé navrhne každý členský stát seznam lokalit, v němž bude uvedeno, jaké typy přírodních stanovišť z přílohy I a jaké druhy z přílohy II, původní pro toto území, se na jednotlivých lokalitách vyskytují (čl. 4 odst. 1). Zadruhé Komise vypracuje po dohodě s každým členským státem návrh seznamu lokalit významných pro Společenství, které vybere ze seznamů členských států

23. V projednávaném případě německá vláda mimo jiné předala dne 29. listopadu 2004 Komisi seznam lokalit v souladu s čl. 4 odst. 1 směrnice o stanovištích. Tyto lokality dosud nebyly Komisí zařazeny do seznamu Společenství.

5 — První, třetí, čtvrtý, pátý a šestý bod odůvodnění.

6 — Šestý a sedmý bod odůvodnění.

24. V rozsudku Dragaggi a další⁷, ve kterém Soudní dvůr rozhodoval o uplatnění článku 6 směrnice o stanovištích, italská správa zrušila řízení o přidělení veřejné zakázky na provedení bagrovacích prací v přístavu, protože pozemek, na který měly být složeny usazeniny, se nacházel v lokalitě, kterou Italská republika navrhla Komisi v souladu se směrnicí o stanovištích jako oblast ochrany. V této věci vyvstala otázka, zda ochranná opatření stanovená v článku 6 směrnice o stanovištích již byla uplatnitelná, ačkoliv takový postup vyhlášení oblasti, jaký je stanoven v článku 4 uvedené směrnice, dosud nebyl ukončen. V tomto rozsudku Soudní dvůr rozhodl, že:

Z toho však nevyplývá, že členské státy nemusí chránit lokality od okamžiku, kdy navrhnou jejich zařazení podle čl. 4 odst. 1 směrnice do státního seznamu předaného Komisi jako lokality vhodné jako lokality významné pro Společenství.

Pokud by totiž tyto lokality nebyly vhodně chráněny od tohoto okamžiku, hrozilo by nebezpečí, že cíle ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, které jsou uvedeny zejména v šestém bodu odůvodnění a v čl. 3 odst. 1 směrnice, nebudou uskutečněny [...]“⁸.

25. Podle výše uvedeného rozsudku ochranná opatření stanovená v čl. 6 odst. 2 až 4 této směrnice jsou vyžadována pouze pro lokality, které byly Komisí zařazeny do seznamu lokalit významných pro Společenství.

„[...] čl. 4 odst. 5 směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že ochranná opatření stanovená v čl. 6 odst. 2 až 4 směrnice musí být přijata pouze pro lokality, které jsou zařazeny v souladu s čl. 4 odst. 2 třetím pododstavcem směrnice do seznamu lokalit vybraných jako lokality významné pro Společenství přijatého Komisí postupem podle článku 21 této směrnice.

26. Jak zdůrazňují navrhovatelé v původním řízení, stejně jako Komise, členské státy nicméně nemohou během postupného zavádění NATURA 2000 nepříznivě zasáhnout

7 — Rozsudek ze dne 13. ledna 2005, Società Italiana Dragaggi (C-117/03, Sb. rozh. s. I-167).

8 — Výše uvedený rozsudek Dragaggi a další (body 25–27).

do těchto lokalit nebo zhoršit jejich kvalitu jakýmkoliv jiným způsobem. Ačkoliv totiž členské státy nejsou povinny přijmout opatření sledující provedení směrnice před uplynutím lhůty stanovené k tomuto účelu, z čl. 10 druhého pododstavce ES, ve spojení s čl. 249 třetím pododstavcem ES a samotnou směrnicí vyplývá, že během této lhůty se členské státy musí zdržet přijímání ustanovení, která by mohla vážně ohrozit výsledek stanovený touto směrnicí⁹. To platí rovněž tehdy, jestliže postup vyhlášení lokalit významných pro Společenství stanovený v článku 4 směrnice o stanovištích dosud, jako je tomu v projednávaném případě, probíhá.

27. Členské státy musí naprosto dodržet povinnost zdržet se činností, které by mohly vážně ohrozit výsledek stanovený směrnicí o stanovištích, nyní, kdy časový rozvrh stanovený směrnicí o stanovištích nebyl dodržen. Podle tohoto časového rozvrhu evropská ekologická síť mohla být vytvořena před 10. červnem 2004. Kdyby tento časový rozvrh byl dodržen, dotyčné lokality by již požívaly ochrany stanovené v článku 6 směrnice o stanovištích. Ve svých písemných vyjádřeních Komise podotýká, že časový

rozvrh nebyl dodržen, protože členské státy navrhly lokality s velkým zpožděním¹⁰.

28. S čím větším zpožděním členský stát vypracuje seznam lokalit významných pro Společenství a vyhlásí zvláštní oblasti ochrany, tím budou tyto lokality vyžadovat důkladnější ochranu. V tomto ohledu je lhostejné, zda se jedná o lokality, které jsou již uvedeny na státním seznamu předaném Komisi v souladu s čl. 4 odst. 1 směrnice o stanovištích, nebo lokality, které by měly být z důvodu svých vlastností zařazeny do seznamu Společenství, ale dosud nebyly navrženy Komisi členským státem jako lokality významné pro Společenství pro evropskou síť NATURA 2000. V obou případech členský stát musí dbát na to, aby ekologický zájem, který lokalita představuje na vnitrostátní úrovni, byl zachován až do okamžiku, kdy Komise vypracuje seznam lokalit významných pro Společenství.

29. Navrhovatelé v původním řízení tvrdili, že absolutní zákaz změnit dotyčné lokality

⁹ — Rozsudek ze dne 18. prosince 1997, Inter-Environnement Wallonie (C-129/96, Recueil, s. I-7411, bod 45).

¹⁰ — Soudní dvůr konstatoval, že Spolková republika Německo tím, že nepředala Komisi ve stanovené lhůtě seznam lokalit uvedených v čl. 4 odst. 1 prvním pododstavci směrnice o stanovištích a informace o těchto lokalitách v souladu s čl. 4 odst. 1 druhým pododstavcem téže směrnice, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z uvedené směrnice (rozsudek ze dne 11. září 2001, Komise v. Německo, C-71/99, Recueil, s. I-5811). Viz rovněž rozsudky ze dne 11. září 2001, Komise v. Irsko (C-67/99, Recueil, s. I-5757) a Komise v. Francie (C-220/99, Recueil, s. I-5831).

vyplývá z povinnosti členských států zdržet se činností, které by mohly vážně ohrozit výsledek stanovený směrnicí o stanovištích.

30. Bund Naturschutz in Bayern, J. Märkl a další a F. Nischwitz a další uvádějí, že členské státy mají povinnost zachovat lokality v příznivém stavu až do okamžiku, kdy se Komise může vyjádřit k otázce, zda tyto lokality musí být zařazeny do seznamu Společenství jako lokality významné pro Společenství. Mělo by tedy být zakázáno poškozovat tyto lokality. To znamená, že členské státy nemohou v těchto lokalitách provést žádnou změnu, která by mohla ohrozit jejich hodnotu. Navrhovatelé v původním řízení mají za to, že méně radikální opatření než absolutní zákaz všech změn by dostatečně nezajišťovalo ekologický zájem lokality.

31. Freistaat Bayern naopak má za to, že ačkoliv cíl směrnice o stanovištích nemůže být uveden v nebezpečí nebo ohrožen jakýmkoliv jiným způsobem, nemělo by to vést k absolutnímu zakazu změny lokality. Zákaz poškozovat lokality, které jsou uvedeny na státním seznamu předaném Komisi, neznamená, že jsou zakázány všechny změny.

32. Článek 6 směrnice popisuje ochranná opatření, která musí být přijata pro lokality, které jsou zařazeny do seznamu lokalit významných pro Společenství vypracovaného Komisí. Odstavec 4 tohoto ustanovení zní následovně: „Pokud navzdory negativnímu výsledku posouzení důsledků pro lokalitu musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, přesto uskutečněn a není-li k dispozici žádné alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě NATURA 2000. O přijatých kompenzačních opatřeních uvědomí Komisi. Jestliže se na dotyčné lokalitě vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť a/nebo [nebo] prioritní druhy, pak mohou být uplatněny pouze důvody související s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti [nebo] s nesporně příznivými důsledky mimořádného významu pro životní prostředí nebo jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise.“

33. S ohledem na znění čl. 6 odst. 4 směrnice o stanovištích, neobsahuje tento článek žádný absolutní zákaz změn. Provádění plánů nebo projektů je nicméně přísně regulováno. Některé plány a projekty mohou být uskutečněny pouze z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu. Navíc jsou ještě přísnější kritéria stanovena pro zvláštní

lokality s výskytem prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů.

34. Mám za to, že kritéria stanovená v čl. 6 odst. 4 směrnice o stanovištích musí být uplatňována obdobně až do okamžiku, kdy Komise vypracuje seznam. To znamená, že při vypracování plánů a projektů mohou být zohledněny další zájmy. S ohledem na toto ustanovení, absolutní zákaz změn je pro ochranu lokalit přehnaným opatřením.

35. Členské státy musí samozřejmě dbát na to, aby uskutečnění takových cílů spočívajících v ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, jaké jsou uvedeny zejména v šestém bodě odůvodnění a čl. 3 odst. 1 směrnice o stanovištích, nebylo vážně ohroženo. Plány a projekty mohou být tedy prováděny, pouze když nemají nepříznivý účinek na ekologický zájem, který lokalita představuje na vnitrostátní úrovni. Navíc členské státy musí přijmout ustanovení zaručující, že konečný dopad na lokality bude minimální a přijmout nejméně škodlivá opatření, která ve svém souhrnu nevedou k tomu, že je lokalita zbavena své skutečné hodnoty.

36. Je zvláště namístě striktně uplatňovat kritéria čl. 6 odst. 4 směrnice o stanovištích

pro zvláštní stanoviště s výskytem prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů. Tyto lokality musí být chráněny před hrozbami, kterým jsou vystaveny. Body odůvodnění zdůrazňují, že na evropském území členských států se stav přírodních stanovišť neustále zhoršuje a stále více druhů je ve volné přírodě vážně ohroženo a že je nezbytné přijmout opatření na jejich ochranu na úrovni Společenství vzhledem k tomu, že ohrožená stanoviště a druhy představují část přírodního dědictví Společenství a jejich ohrožení má často charakter překračující hranice státu., Urychlené zavedení ochranných opatření těchto stanovišť a druhů je tedy velmi důležité, jak doporučuje pátý bod odůvodnění směrnice¹¹.

37. Vnitrostátnímu soudu přísluší posoudit, zda provádění projektu dálnice A 94 zhoršuje kvalitu lokality a zda je nepříznivě ovlivněn ekologický zájem, který lokalita představuje na vnitrostátní úrovni.

38. S ohledem na předcházející úvahy není třeba odpovídat na třetí otázku.

11 — Krom toho urychlené zavedení opatření nebude možné vzhledem k tomu, že členské státy navrhly lokality se značným zpožděním. Podle časového rozvrhu stanoveného směrnicí o stanovištích evropská ekologická síť měla být vytvořena před 10. červnem 2004.

V – Závěry

39. Navrhuji Soudnímu dvoru, aby na předběžné otázky odpověděl následovně:

„Podle směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, ve spojení zejména s články 10 ES a 249 ES, musí členské státy dbát na to, aby provádění plánů a projektů nemělo nepříznivé účinky na ekologický zájem lokalit, které státy navrhly, nebo lokalit, které by z důvodů jejich vlastností měly být zařazeny do seznamu Společenství, což by mohlo vážně ohrozit výsledek stanovený touto směrnicí; vnitrostátnímu soudu přísluší posoudit, zda tomu tak je, co se týče dotčených projektů.“